

УДК 657:004

С. В. Скрипник,
д. е. н., доцент, професор кафедри підприємництва, обліку та фінансів,
Херсонський державний аграрно-економічний університет
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-3004-6117>

DOI: 10.32702/2306-6814.2024.18.5

ВЗАЄМОДІЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ: СИНЕРГЕТИЧНИЙ ПІДХІД ДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БІЗНЕС-УСПІХУ

S. Skrypnyk,
Doctor of Economic Sciences, Associate Professor, Professor of the Department
of Entrepreneurship, Accounting and Finance, Kherson State Agrarian and Economic University

THE INTERACTION OF ACCOUNTING AND TAXATION: A SYNERGISTIC
APPROACH TO ENSURING BUSINESS SUCCESS

В умовах нестабільності економічного середовища дедалі більше компаній звертаються до новітніх технологій для забезпечення облікових і податкових процесів щодо підвищення конкурентоспроможності та успішності бізнесу. Це дозволяє підвищити ефективність і точність процесів, а також знизити витрати на рутинну роботу. Однак використання цифрових технологій в бухгалтерському обліку та для мінімізації податкового навантаження пов'язаного з певними ризиками й обмеженнями, а також створює проблему щодо можливості використання даних, отриманих від цифрових технологій, для ухвалення управлінських рішень. Враховуючи високу актуальність поставленої проблеми, мета дослідження полягає у визначенні можливостей взаємодії систем бухгалтерського обліку й оподаткування з акцентом на використання новітніх цифрових інструментів задля забезпечення бізнес-успіху. Під час проведення дослідження використано загальнонаукові методи аналізу, синтезу, систематизації, узагальнення та конкретизації. Було окреслено шляхи використання штучного інтелекту для вдосконалення облікових та податкових процедур на підприємствах, відповідно встановлено, що сфера його застосування дуже широка та дає змогу підвищувати конкурентоспроможність за різними напрямками. Також було конкретизовано напрями підвищення конкурентоспроможності й успішності бізнесу за рахунок використання цифрових технологій у вдосконаленні облікових процесів на підприємствах та обробки великих масивів даних, що потребує систематизації та подальшого аналізу. В першу чергу, це можливо здійснити за рахунок вивільнення часу бухгалтерів на виконання рутинних задач та одноманітних операцій. Розглянуто синергетичний підхід до використання цифрових технологій у бухгалтерському обліку й управлінні податковим навантаженням, що може підвищити ефективність та точність облікових процесів, а також знизити витрати на рутинну роботу і підвищити ефективність використання різних видів ресурсів, що особливо актуально для українського бізнесу, серед іншого за рахунок пошуку та подальшої реалізації законних способів і методів мінімізації податкового навантаження на бізнес задля його більш швидкого та ефективного розвитку.

In a volatile economic environment, more companies use the latest technologies to support accounting and tax processes to increase competitiveness and business success. This makes it possible to increase the efficiency and accuracy of processes and reduce the costs of routine work. However, the use of digital technologies in accounting and minimising the tax burden is also associated with certain risks and limitations, and it raises questions about the possibility of using data obtained from digital technologies to make management decisions. Given the proven relevance of the topic, the study aims to determine the possibilities of interaction of accounting and taxation systems with an emphasis on the use of the latest digital tools to ensure business success. General scientific methods of analysis, synthesis, systematisation, generalisation and specification were used to obtain the results. While conducting the research, the ways of using artificial intelligence to improve accounting and tax procedures at enterprises were outlined; accordingly, it was established that the scope of its application is vast and makes it possible to increase competitiveness in various directions. The areas of increasing the competitiveness and success of business through digital technologies in improving accounting at enterprises and the processing of large arrays of data and significant volumes of information that require systematisation and further analysis were also specified. First, this can be done by freeing up accountants' time to perform routine and monotonous operations. In general, it was established that the use of digital technologies in accounting and tax burden management could increase the efficiency and accuracy of accounting processes, as well as reduce the costs of routine work and increase the efficiency of the use of various types of resources, which is especially relevant for Ukrainian business, among other things, due to the search and further implementation of legal ways and methods of minimising the tax burden on business for its faster and more efficient development.

Ключові слова: облік, оподаткування, цифрові інструменти, штучний інтелект, скорочення податкового навантаження, синергетичний підхід.

Key words: accounting, taxation, digital tools, artificial intelligence, tax burden reduction.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Для сучасних компаній, бухгалтерський облік є відображенням економічної політики і надає повну картину її майнового та фінансового стану [1]. Відповідно до законодавства до ведення бухгалтерського обліку на всіх підприємствах, незалежно від форм власності, пред'являються однакові вимоги, так само, як і до здійснення оподаткування. Синергетика ж розглядається як відносно новий напрямок у сфері бізнес-обліку, основна функція якого полягає у виконанні ролі комунікатора облікових технологій і системи оподаткування.

Кваліфікований бухгалтерський облік здатний надати інформацію не лише про структуру майна та фінансове становище фірми, а й відобразити ефективність фінансово-господарської діяльності та дати об'єктивну оцінку вартості бізнесу, що стає в умовах сьогодення запорукою його успішного розвитку.

Значення облікових процедур в умовах цифрової економіки посилюється, що обумовлене використанням великих масивів даних у процесі управління. Відповідно, цифровізація бухгалтерського обліку є важливим функціональним елементом будь-якої системи управління. У системі корпоративного менеджменту внутрішній контроль облікових процедур дозволяє виявити й оптимізувати низько ефективні бізнес-процеси та знаходи-

ти резерви законного зменшення податкового навантаження.

Виходячи з вищевикладеного, в сучасних та швидкоплинних умовах розвитку економіки, підприємства повинні вміти за короткий час адаптуватися до нових способів ведення бізнесу, до функціонування в умовах дії воєнного стану та знаходити можливості оптимізувати податкове навантаження.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

В наукових працях, як вітчизняних, так і зарубіжних фахівців, сфера бухгалтерського обліку розглядається в якості засобу врахування всіх фінансових можливостей бізнесу [2]. Ще декілька десятиліть тому бухгалтерський облік здійснювався здебільшого на паперових носіях, тоді як сьогодні він стає сферою чи не найактивнішої цифровізації.

Як відзначається в літературі, вже зараз компанії мають можливість реалізувати на практиці цифровий бухгалтерський облік, який є вдосконаленим процесом, що дозволяє за допомогою нових цифрових методів та інструментів передавати фінансову інформацію [3, 4]. В результаті застосування цих інструментів бухгалтерський облік стає більш гнучким, а його цифрові можливості щорічно інтегруються та вдосконалюються.

В науковому середовищі також наявні думки про те, що процес цифровізації відкриває певні можливості для сучасного бухгалтерського обліку, які можуть позитив-

но вплинути на конкурентну позицію бізнесу [5, 6]. Серед основних напрямів покращення системи бухгалтерського обліку, які забезпечують сучасні цифрові технології, можна виокремити:

- спрощення системи обліку і контролю витрат силовини та матеріалів, особливо за умов наявності великих складів чи значної асортиментної розгалуженості запасів;

- глобальна оптимізація системи обліку податкових платежів і здійснення внутрішнього податкового контролю;

- можливість автоматизації системи обліку й оподаткування;

- можливість скорочення витрат часу на підготовку податкової звітності.

На сьогоднішній день багато великих і середніх компаній вже знайомі з електронним документообігом, оскільки автоматизація процесу обліку давно не є рідкістю, а нові програмні продукти, що використовують у роботі компаній, все частіше застосовуються для оптимізації облікових та податкових процесів.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ (ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ)

Враховуючи актуальність теми дослідження, його мета полягає у визначенні можливостей взаємодії систем бухгалтерського обліку й оподаткування з акцентом на використання новітніх цифрових інструментів задля забезпечення бізнес-успіху.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Застосування новітніх цифрових технологій для сучасного бізнесу стає запорукою успішного розвитку. Крім того, сучасний облік неможливо уявити без використання новітніх цифрових інструментів. На сьогоднішній день штучний інтелект (ШІ) в обліку й аудиті обробляє величезні масиви даних, виявляє в них основні тенденції та аномальні відхилення. Збір, обробка даних, перевірка правильності складання звітності, прогнозування — усі ці функції під час аудиту виконує ШІ. Первинна обробка великого масиву даних та їх подальше структурування раніше забирали значну кількість часу роботи бухгалтера. Штучний інтелект, взявши на себе основні функції рутинної роботи, помітно полегшив ці елементи обліку. Проте, досі однією з не вирішених проблем у роботі бухгалтера залишається значний відсоток неавтоматизованої праці та необхідність пошуку помилок, які були допущені при обробці великих масивів даних. З одного боку причиною цього є трудомісткість самого процесу обліку, який вимагає від фахівця достатнього рівня кваліфікації, з іншого боку — це дрібна, повторювана, рутинна робота, яку можна автоматизувати з використанням штучного інтелекту. Безумовно, цифрові інструменти не можуть повністю замінити роботу бухгалтера, але частково полегшити рутинні задачі безперечно здатні.

Так само, стає можливим забезпечення підготовки податкових документів для подальшого їх подання в податкові органи на основі використання машинного навчання ШІ чи інших цифрових технологій.

Оскільки сфера бухгалтерського обліку часто має справу з текстовими документами, такими як управ-

лінські оцінки, звіти про фінансові результати, стандарти предметної галузі, правила та підтверджуюча документація, цифрові технології можуть допомогти підприємствам в отриманні інформації, висновків і методології для покращення їх розуміння та зниження потенційних ризиків. Введення даних, підготовка фінансових звітів і податкових документів, створення рахунків-фактур та квитанцій — це лише деякі бухгалтерські операції, які компанії можуть автоматизувати за допомогою цифрових технологій на основі штучного інтелекту. Наприклад, бізнес може автоматизувати процеси бухгалтерського обліку за допомогою Botkeeper (рішення для бухгалтерського обліку від Botkeeper Inc.). Розробники цього програмного забезпечення стверджують, що для її 1000 клієнтів було автоматизовано понад 1,2 мільйона робочих годин. За оцінками компанії автоматизація 240 робочих годин може заощадити 9240 доларів США на місяць [7]. Для України досвід Botkeeper має стати корисним прикладом для наслідування, проте такі програми повинні враховувати особливості українського податкового законодавства та давати можливість за допомогою цифрової системи готувати документацію для здійснення податкового обліку і подання податкової звітності.

Оскільки, як вже було зазначено, на сьогоднішній день у великих міжнародних компаніях активно застосовуються засоби штучного інтелекту, в обліку виокремлено вже цілий напрямок — когнітивний бухгалтерський облік. Під когнітивною технологією розуміється алгоритм обробки даних, формування даних з урахуванням бази знань, діагностика, моніторинг і прогнозування. Однак, як продемонструвала практика, впровадження штучного інтелекту в ту частину обліку, яка полягає у збиранні, обробці, класифікації даних та впровадженні цифрових технологій, потребує додаткової адаптації.

Перевіряючи звітність бухгалтер повинен навести результати виконаних облікових процедур і зробити висновок про виконану роботу, докласти відповідні результати роботи з документацією, тобто підготувати документацію, які повною мірою ШІ сформував не може. Відповідно, повністю довіряти ШІ підготовку податкових документів неможливо, однак певні етапи цих процедур цілком можуть бути виконані без безпосередньої участі бухгалтера.

Податкова документація готується протягом усього податкового періоду. Це допомагає на кожному етапі більш точно розуміти сутність ведення податкової складової діяльності організації. Від правильності, точності та систематичності врахування усіх бухгалтерських подій для подальшого оподаткування залежить правильність подання податкової звітності та виконання вимог чинного податкового законодавства.

Вирішення цієї проблеми шляхом впровадження технологій штучного інтелекту може суттєво знизити витрати часу працівників цієї сфери. Основні вимоги до фінансової звітності організацій рік від року зазнають незначних змін, а деякі показники не вимагають зміни методики перерахунку з часом. До таких показників можна віднести, наприклад, резерв за сумнівними боргами чи дебіторську та кредиторську заборгованість. Компанія має право самостійно визначати, чи належить

Таблиця 1. Завдання цифрових технологій у забезпеченні покращення облікових та податкових процедур задля підвищення конкурентоспроможності й успішності бізнесу

Завдання	Опис
Підвищення точності й ефективності процесів обліку та оподаткування	Цифрові технології дозволяють автоматизувати багато рутинних завдань бухгалтерського обліку, такі як розрахунки, категоризація витрат і доходів, формування проміжкових податкових документів та формування звітів. Це дозволяє зменшити кількість помилок, пов'язаних з людським фактором, та скоротити час, що необхідний для виконання таких завдань. Крім того, використання цифрових технологій може покращити точність і своєчасність подання податкової звітності, що підвищує довіру з боку зацікавлених сторін та зменшує ризики для бізнесу.
Скорочення витрат на рутинну роботу	Використання цифрових технологій в бухгалтерському обліку та оподаткуванні дозволяє скоротити кількість часу і зусиль, що витрачаються на рутинні завдання, такі як обробка великих обсягів даних і підготовка звітів. Це звільняє бухгалтерів для виконання більш складних та креативних завдань, таких як аналіз даних, прийняття стратегічних рішень і розробка бізнес-планів розвитку компанії.
Поліпшення прогнозування бізнес-показників	Штучний інтелект може аналізувати великі обсяги даних і виявляти приховані кореляції між різними показниками. Це дозволяє прогнозувати майбутні бізнес-показники та приймати рішення про законні шляхи скорочення податкового навантаження на основі більш точної і повної інформації. Використання ШІ також може допомогти бізнесу адаптуватися до мінливих умов ринку і приймати більш усвідомлені рішення на основі прогнозування.
Підвищення точності, ефективності, прискорення процесів, покращення якості аналізу даних та прогнозування майбутніх показників бізнесу	Загалом використання цифрових технологій у бухгалтерському обліку й оподаткуванні може забезпечити значні переваги у вигляді підвищення точності, ефективності, прискорення процесів, покращення якості аналізу даних та прогнозування майбутніх показників бізнесу. Це дозволить бізнесу приймати більш усвідомлені й обґрунтовані рішення, скоротити ризики та знизити витрати на рутинну роботу, звільнивши час фахівців для виконання більш складних та креативних завдань. Однак, необхідно пам'ятати, що використання цифрових технологій у бухгалтерському обліку та підготовці податкових звітів вимагає компетентних фахівців, а також дотримання відповідних норм і правил, щоб забезпечити коректність та надійність результатів.

Джерело: удосконалено автором на основі аналізу [8—10].

заборгованість до сумнівної та визначати терміни протрочення для нарахування резерву. Відповідно, висновки про економічну сутність даних показників не змінюються або змінюються незначно. Отже, даний аспект може бути автоматизований шляхом застосування ШІ-технологій.

Передбачається, що штучний інтелект має виконувати такі завдання задля забезпечення більш ефективних облікових та податкових процедур для підвищення конкурентоспроможності та успішності бізнесу, які наведено в таблиці 1.

Окремо слід вказати на те, що цифрові технології здатні підвищити ефективність роботи бухгалтера та зменшити можливості здійснення помилок за рахунок роботи з такими напрямками, що потребують особливої уваги спеціаліста на певній посаді:

- самонавчатися на основі вивчення законодавчої бази, тенденцій ведення податкового обліку та підготовки облікових документів;

- самостійно складати висновок та описувати зміни, а також фактори, що вплинули на дану зміну, відповідно до вивченої законодавчої бази та проведеного аналізу господарської діяльності організації;

- прогнозувати показники фінансової складової діяльності у наступному звітному періоді для визначен-

ня очікуваних обсягів податкових платежів і можливих шляхів їх мінімізації.

Враховуючи можливості цифрових технологій для вдосконалення податкових процедур, можна конкретизувати напрями підвищення конкурентоспроможності бізнесу в контексті підвищення якості внутрішнього податкового обліку (табл. 2).

Поряд із значними перевагами використання новітніх цифрових технологій в бухгалтерському та податковому обліку також виникають певні ризики та недоліки. Серед таких недоліків можна виокремити невідповідну якість вихідних даних. Існує ризик того, що дані, які введуть для навчання алгоритмів ШІ, можуть містити викривлення та неточності, отже, результати роботи можуть бути помилковими. В цій частині потрібна перевірка якості даних, що вводяться безпосередньо фахівцями, а це також потребує додаткових витрат часу і коштів.

Також слід зважити на суб'єктивний людський чинник. Свідомість бухгалтера під час розгляду певного процесу дозволяє враховувати як положення законодавства, так і оцінювати різні якості, наприклад, сумлінність контрагента. З одного боку, людський чинник може призводити до ризику необ'єктивності складання документації, з іншого боку він може допомогти визначити передумови несумлінних дій керівництва

Таблиця 2. Напрями підвищення конкурентоспроможності й успішності бізнесу в контексті підвищення якості внутрішнього податкового та бухгалтерського обліку на основі застосування сучасних цифрових технологій

Перспектива підвищення конкурентоспроможності та успішності бізнесу	Деталізація
Короткострокова перспектива	Цифрові технології розглядаються як помічник бухгалтера в частині написання висновків за більш простими показниками, що незначно змінюються і мають сталу методику розрахунку. Покращення якості обліково-аналітичних процедур в частині виявлення помилок, неповного врахування певних статей та витрат часу, що забезпечить можливість знизити витрати і більш ефективно управляти поточними процесами в бізнесі.
Середньострокова перспектива	Цифрові технології розглядаються як компаньйон бухгалтера чи спеціаліста з оподаткування, надають можливість проведення оцінки та визначення чинників впливу на складні показники, що залежать від зовнішнього та внутрішнього бізнес-середовища. Цифрові технології можуть застосовуватися для прогнозування фінансових показників з урахуванням чинників зовнішнього середовища й аналізу діяльності конкурентів, враховувати частку ринку та ринкові позиції.
Довгострокова перспектива	Цифрові технології можуть замінити бухгалтера та спеціаліста з оподаткування в аспекті рутинної роботи та дати їм змогу зосередитися на аналітичних задачах і підтримці ухвалення стратегічних управлінських рішень для підвищення конкурентоспроможності та успішності бізнесу за рахунок вдосконалення технології ведення обліку, проведення внутрішнього контролю, оптимізації використання різних видів ресурсів, раціоналізації витрат.

Джерело: узагальнено автором на основі [10, 11].

організації. Тому слід зробити акцент на потенційних можливостях "командної роботи" цифрових технологій на основі ШІ та бухгалтера.

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

Цифрові технології в управлінні бухгалтерським обліком та податковим навантаженням — одна з найбільш динамічних та інноваційних сфер ведення бізнесу. Облік, у свою чергу, будучи невід'ємною часткою функціонування суб'єкта господарювання, повинен завжди відповідати вимогам податкової системи, що змінюється. Проведене дослідження дозволило зробити висновок про те, що існуючі цифрові технології не дають можливості повністю замінити фахівця в галузі облікових та податкових процедур, оскільки завжди є присутніми чинники, вплив яких технології не зможуть коректно визначити, оскільки це потребує суб'єктивного підходу професіонала задля отримання позитивного результату. Однак, новітні технології можуть спростити виконання рутинної роботи та дати змогу бухгалтеру зосередитися на стратегічних питаннях, зокрема таких, як пошук законних шляхів мінімізації податкового навантаження. Це, у свою чергу, може позитивно вплинути на конкурентоспроможність бізнесу та його успішність, скорочуючи витрати та оптимізуючи використання різних видів ресурсів. Застосування синергетичного підходу у бізнес-обліку і оподаткуванні дозволить підвищити ефективність облікових процесів, використовуючи цифрові технології, отримати пролонгований опосередко-

ваний ефект, гармонізувати і забезпечити взаємні інтереси податкових органів і платників податків.

Перспективним для подальших досліджень може стати питання застосування BigData для виявлення резервів підвищення конкурентоспроможності бізнесу та розвитку його внутрішнього потенціалу для економічного зростання.

Література:

1. Канцедал Н. А. Бухгалтерський облік цифрової епохи: розширення термінологічних кордонів. Облік і фінанси. 2019. № 1 (83). С. 28—34. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Oif_apk_2019_1_6 (дата звернення: 03.09.2024).
2. Панасюк В., Бурденюк Т., Мужевич Н. Особливості цифрової трансформації обліку. Галицький економічний вісник. 2021. Т. 68, № 1. С. 70—76. URL: <https://elartu.tntu.edu.ua/handle/lib/34842> (дата звернення: 03.09.2024).
3. Діджиталізація процесів бухгалтерського обліку / С. Співак та ін. Соціально-економічні проблеми і держава. 2021. № 2 (25). С. 113—119. URL: <https://elartu.tntu.edu.ua/handle/lib/38614> (дата звернення: 03.09.2024).
4. Гудзь О. Є. Цифрова економіка: зміна цінностей та орієнтирів управління підприємствами. Економіка. Менеджмент. Бізнес. 2018. № 2 (24). С. 4—12. URL: <https://journals.dut.edu.ua/index.php/emb/article/view/1878> (дата звернення: 03.09.2024).
5. Ратинський В. В. Інформаційні технології в бухгалтерському обліку. Перспективи та проблеми. Еконо-

міка. Фінанси. Право. 2021. № 4/1. С. 17—20. URL: [https://doi.org/10.37634/efp.2021.4\(1\).3](https://doi.org/10.37634/efp.2021.4(1).3) (дата звернення: 03.09.2024).

6. Концева В. В., Антоненко Н. В., Карлова І. О. Обліково-аналітичне забезпечення оцінки податкового навантаження підприємства. Економіка і суспільство. 2021. № 29. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-29-12> (дата звернення: 03.09.2024).

7. Краєвський В., Костенко О., Скорик М. Податковий аудит: зміст і дуальна функція обліку як об'єкта та засоба. Підприємництво та інновації. 2022. № 24. С. 123—128. URL: <https://doi.org/10.32782/2415-3583/24.21> (дата звернення: 03.09.2024).

8. Tax audit to ensure business prosperity: trends and perspectives / O. Olendiy et al. Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice. Vol. 4, no. 51. P. 80—90. URL: <https://doi.org/10.55643/fcactp.4.51.2023.4069> (дата звернення: 03.09.2024).

9. Луніна І. О., Білоусова О. С., Фролова Н. Б. Особливості формування фіскального простору у воєнний та поствоєнний періоди. Економіка та держава. 2022. № 4. С. 20—27. URL: <https://doi.org/10.32702/2306-6806.2022.4.20> (дата звернення: 03.09.2024).

10. Сідляр В. В., Калюта Н. Ф. Діяльність податкових органів щодо розширення бази оподаткування в сучасних умовах. Актуальні питання фінансової теорії та практики: зб. матеріалів Дев'ятої заочно-дис-танц. наук. конф. студ. і молод. вчених (Тернопіль, 15 квіт. 2022 р.) / гол. редкол. О. П. Кириленко. Тернопіль: ЗУНУ, 2022. Ч. 2. С. 128—130.

11. Шигун М. М., Чистова А. Г. Зарубіжний досвід бухгалтерського обліку різниць оподаткування та їх відображення у фінансовій звітності підприємства. Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2021. № 37. С. 100—105. URL: <https://doi.org/10.32782/2413-9971/2021-37-16> (дата звернення: 03.09.2024).

References:

1. Kantsedal, N. A. (2019), "Accounting in the digital age: expansion of terminological boundaries", *Oblik i finansi*, [Online], vol. 1 (83), pp. 29—34, available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Oif_apk_2019_1_6 (Accessed 3 September 2024).

2. Panasyuk, B. Burdenyuk, T. and Muzhevich, H. (2021), "Peculiarities of digital accounting transformation", *Galician economic bulletin*, [Online], vol. 68, no. 1, pp. 70—76, available at: <https://elartu.tntu.edu.ua/handle/lib/34842> (Accessed 3 September 2024).

3. Spivak, S. Panchyshyn, D. Skochylyas, M. and Yaremchuk, K. (2021), "Digitalization of accounting processes", *Socio-Economic Problems and the State*, [Online], vol. 2 (25), pp. 113—119, available at: <https://elartu.tntu.edu.ua/handle/lib/38614> (Accessed 3 September 2024).

4. Gudz, O. E. (2018), "Digital economy: changing values and guidelines enterprise management", *Economics. Management. Business*, [Online], vol. 2 (24), pp. 4—12, available at: <https://journals.dut.edu.ua/index.php/emb/article/view/1878> (Accessed 3 September 2024).

5. Ratynskiy, V. V. (2021), "Information technologies in accounting. Prospects and problems", *Economics.*

Finances. Law, [Online], vol. 4/1, pp. 17—20. [https://doi.org/10.37634/efp.2021.4\(1\).3](https://doi.org/10.37634/efp.2021.4(1).3).

6. Kontseva, V. V. Antonenko, N. V. and Karlova, I. O. (2021), "Accounting and analytical support for assessment the tax burden of the enterprise", *Economy and Society*, [Online], vol. 29, pp. 123—128. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-29-12>.

7. Kraievskiy, V. Kostenko, O. and Skoryk, M. (2022), "Tax audit: content and dual function of the account as an object and a tool", *Entrepreneurship and Innovation*, [Online], vol. 24, pp. 123—128. <https://doi.org/10.32782/2415-3583/24.21>.

8. Olendiy, O. Nazarova, K. Nezhyyva, M. Mysiuk, V. Mishchenko, V. and Rusyn-Hrynyk, R. (2023), "Tax audit to ensure business prosperity: trends and perspectives", *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*, [Online], vol. 4, no. 51, pp. 80—90. <https://doi.org/10.55643/fcactp.4.51.2023.4069>.

9. Lunina, I. O. Bilousova, O. S. and Frolova, N. B. (2022), "The development of fiscal space during the war and in the post-war period", *Ekonomika ta derzhava*, [Online], vol. 4, pp. 20—27. <https://doi.org/10.32702/2306-6806.2022.4.20>.

10. Sidliar, V. V. and Kaliuta, N. F. (2022), "Activities of tax authorities regarding the expansion of the tax base in modern conditions", *Aktualni pytannia finansovoi teorii ta praktyky: zb. materialiv Dev'ятої zaочно-dystants. nauk. konf. stud. i molod. vchenykh* [Current issues of financial theory and practice: A collection of materials of the Ninth Correspondence-Distance School scientific conference of students and young scientists], West Ukrainian National University, Ternopil, Ukraine, pp. 128—130.

11. Shyhun, M. M. and Chystova, A. H. (2021), "Foreign experience of accounting differences of taxation and their reflection in the financial statements of the enterprise", *Uzhhorod National University Herald*, [Online], vol. 37, pp. 100—105. <https://doi.org/10.32782/2413-9971/2021-37-16>.

Стаття надійшла до редакції 08.09.2024 р.

<https://nauka.com.ua>

Електронне фахове видання

Ефективна
ЕКОНОМІКА

Виходить 12 разів на рік

Журнал включено до переліку наукових фахових видань України з ЕКОНОМІЧНИХ НАУК (Категорія «Б») Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292

e-mail: economy_2008@ukr.net

viber: +38 050 3820663